

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

→ Manuscrite nu se înapoiază ←

Serisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:
MĂRȚI, JOI și SĂMBĂȚĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor., pe 6 luni 6 cor., pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franc
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

DRAPELUL

Lugoj, 25 Octombrie (7 Nov.) 1905.

Duminecă s'a ținut în vasta curte a bisericii noastre gr. or. române, favorizată de un timp excelent, cum n'am avut în toamna ploioasă a anului acesta conferența publică, a cărei convocare am adus-o la timpul seu.

Adunarea ținută sub cerul liber, la care a participat o mulțime de 4—6 mii de oameni (după alții chiar 10 mii) a decurs strict conform programului stabilit, fără nici un incident, îngrijindu-se arangeorii în mod perfect de susținerea ordinii, așa că organelor siguranței publice nu le-a revenit alt rol, decât să constate aceasta în plină măsură.

Presidată de simpaticul nostru protopresbiter Dr. George Popovici, adunarea a enunțat cu unanimitate și însuflețire motiunea, ce o aducem mai la vale, al cărei rost este, că ținând la programul partidului național și la concluzile conferențelor naționale, Românii din Caraș-Severin, reprezentați la această adunare, declară intrarea în activitate electorală pentru dietă și în acest scop decid organizarea de pe acum a comitetelor necesare de acțiune în toate cercurile electorale ale acestui comitat.

Motiunea aceasta dictată de împrejurări este negreșit un act de supremă importanță nu numai pentru comitatul nostru, ci și pentru întreg poporul românesc de pe teritoriul țerilor coroanei sfetului Ștefan și punându-se în practică — ceea-ce nu mai poate suferi acum îndoială — ne va da ocaziune a reveni de repetite ori asupra schimbărilor ce se vor face în atitudinea politică a poporului român.

Noi și față de această adunare, ca și față de toate manifestații-

nile așa zisului «nou curent», am observat cea mai mare bunăvoință, căci noi totdeauna am căutat să subliniăm acele momente cari ne unesc și cari ne oferă posibilitatea a restabili solidaritatea națională în politica partidului nostru național, creat pe baza programului enunțat în Sibiu la 1881, și ne-am ferit anume de toate acele momente, cari ne păreau apte a mări și mai mult regretabilele și fatalele scisiuni ivite.

Punctul nostru de vedere este destul de bine cunoscut din cele publicate în acest organ. Ne-am precizat acest punct de vedere și în discușiunea teoretică ce a premers cu ani de zile ultimelor alegeri dietale, la cari — cum s'ar zice — «s'a spart ghița», l-am precizat și în fața conferenței electorale convocate pe 10 Ianuarie 1905, precum și în fața conferenței convocate pe 20 Septembrie a. c., care însă nu s'a putut ține din cauza opreliștei organelor polițiale din Sibiu.

Atitudinea expectantă, dar binevoitoare vom observa-o și mai departe, până ce vom avea prilej să vedem cum se schimbă vorbele în fapte, dar deja acum putem declara — cum am făcut-o și față de conferența convocată pe 20 Sept. a. c. la Sibiu — că vom da din parte-ne tot sprijinul la realizarea acelor concluzii, cari corespund tradiției politice a partidului național român și sunt în conformitate cu programul nostru național dela 1881.

Și în privința aceasta salutăm cu deosebită satisfacție motiunea votată Duminecă la Lugoj, care tocmai în privința aceasta se deosebește de concluzile conferenței electorale ținute la 10 Ianuarie 1905 în Sibiu, într-un cât ține la «programul național» — care nu poate fi altul, decât cel din 1881 — și la concluzile conferențelor

peste măsura asta, numai Vasile se mulțumî cu atâta. Și să nu fi fost ei, beau toată ziua aci la țarmur, fermecați de ochii, de barba și de butoiul jidanului.

El a stăruit însă să meargă, și așa înfierbântați cum erau, au deslegat plutele în crucea amiezii. Jidanul în mijloc, cu butoiul lui, cu tãbacul lui, cu lemnușele lui. Ca într'atâtea rânduri, s'a hotărît să-i petreacă și de astădată până la Seghedin. — Plutele troznesc acum mai des din încheeturi, apa Tisei se frământă și se izbește de țarmuri, iar la cotituri vesește batjocoritor, ca zimbetul ce încemenește sub mustața jidanului. Plutașii vorbesc tare, rid cu hohot și izbesc cu putere vãslele în apă. — Munții au rămas departe în urmă, abia se mai zăresc unele piscuri înalte, învăluite și aceste într'un vâl cenușiu.

Iar bogăția și viața lor, fala strămoșească și adăpostul vremilor bătrâne, lunecă pe apa străină a Tisei, tot mai departe, tot mai departe.

Cerul e tot așa de senin ca și azi dimineață, mai luminos însă. Iar obrajii galbini, prăpădiți ai plutașilor se întunecă din ce în ce mai mult, pe când porția cu otravă trece din mână în mână.

naționale, și prin urmare nu simte trebuința de a admite sub împrejurările actuale «posibilitatea unei revizuri» a acestui program în nici o direcție, fie «desvoltare», fie «amplificare».

O facem aceasta, nu pentru că nu ne-am putea eventual imagina un program politic național mai perfect, ci pentru că sub împrejurările de astăzi nu vedem nici un moment, care ar justifica această modificare și pentru că — ceea ce subliniăm în deosebi — între împrejurările de astăzi numai în ținerea neclintită la programul național din 1881 vedem posibilitatea restabilirii depline a solidarității naționale, fără de care noi nu ne putem imagina desvoltarea noastră la un factor politic în țeara aceasta.

Chestiunea de activitate sau pasivitate față de dietă nu a fost pentru noi chestiune de princip, ci chestiune de oportunism. Programul național dela 1881 se introduce doar cu declarația, că ne angajăm a realiza cu mijloace legale postulatele acelui program și între mijloace legale trebuie să considerăm doar în prima linie campania electorală.

La 1881 s'a declarat pasivitatea față de dietă numai pentru cercurile electorale din părțile ardelene, ceea ce eră motivat în deosebi prin disproporția censului din Ardeal, anume ticluit ca Românilor din Ardeal să li-se facă imposibilă reprezentarea în dietă.

În celelalte părți ale țerii s'a intrat în lupta electorală și s'a continuat lupta, până ce s'au convins fruntașii noștri, că și aici ni s'a făcut imposibilă lupta electorală cu sorți de izbândă. În motivarea concluzului conferenței naționale dela 1892 se spune expres-

Oamenii se adună în cercuri și vorbesc răstit, apoi din când în când, glasul li-se potolește, ochii li-se măresc, par'că-s gata să li-se adune lacrimi în ei.

«Am zis eu să ne mai mărească plata, a zis și vãru Ion. Dar pare că prinde ceva! Și e o hoție curată măi fraților, să ne perdem noi zile și săp-tămâni întregi, ca să fim batjocoriți apoi, cu câțiva zloți. Dar ei is tari și fac ce vreau. Acasă ne-așteaptă femeile și copiii cum aștepti Paștile, și... cum ne întorcem noi acasă? Spuneți-mi cum ne întorcem, ha? Câni suntem noi ori ce? Hoți suntem noi, măi vere Ioane? Că hoți să fim și mai rău nu ar putea să ne meargă! Noroc că ne mai îmbună jupânul. El să trăiască! Hertzi dragă, adu acum o jumătate».

Românul tăcșu așintindu-și ochii în pământ; soții tăcură și ei și priviau fără nici o voință. Numai valurile murmurau plescând în răstimpuri, cum se izbiau de plute. Jidanul se nvrârte într'un călcăi și aduce jumătatea, întinzându-și mâna galbină, ca o arătare din morți.

Vasile plutașul, cel mai voinic dintre ei, nu mai avea astâmpăr. Umblă încoace și încolo pe plute, cercetă le-

că suntem «condamnați» la pasivitate.

Așa d. e. cercul electoral al Lugojului, în majoritate covârșitoare locuit de Români, care a fost reprezentat la 1848, 1861 și 1865 prin Români naționali, dela restabilirea constituției încoace numai în ciclul 1869—72 a fost reprezentat prin deputat național, iar dela 1872 încoace tot prin deputați oficiali, aleși cu ne mai pomenită presiune, deși pasivitatea generală s'a declarat deabea la 1892. Așa la 1887 am remas din toate cercurile electorale românești cu un singur deputat național.

Concluzul dela 1892 a tras deci numai concluzia firească din o stare faptică, creată fără concursul nostru, și pentru care, prin urmare, nu noi suntem rezponzabili.

Așa se vede însă, că în masele mari ale poporului a început să se manifeste reacția firească contra presiunilor și falsificărilor electorale ale celor puternici și actualul curent activist în cauzele sale finale nu este alta decât expresia vie a acestei reacțiuni firești.

Asupra forțelor acestei reacțiuni nu ne putem da astăzi seamă. Evenimentele ultimelor alegeri dietale au luat dela ordinea zilei discușiunea asupra «activității» și «pasivității». Acum faptele au să vorbească. Nimic nu stă mai departe de noi decât a ne opune acestui curent. Din contră, îi vom da tot sprijinul posibil — bine înțeles, într-un cât nu părăsește bazele naționale ale vieții noastre de partid — căci dacă nici nu putem lua răspunderea asupra noastră pentru consecvențele acestui curent, nu putem lua asupra noastră nici odiul pentru eventualul eșec al acestui curent.

găturile, da sfaturi cărmacilor și din când în când luă el vãsla în mână și o afundă puternic în apă. Cel mai bun vãslaş, acum din zece înieptături abateă pluta prin locuri primejdioase, așa că voinicii dela cărmă dela o vreme încep să-l privească întrebători. Dar el băgă repede de samă greșeala și pluta se abateă iar pe matca apei. Se ridică apoi asudat, se lăsă gemând deoparte și nu mai zicea nimic.

Oamenii își petreceau mai departe. Jidanul nu avea odihnă. Dar glasurile scădeau din ce în ce, sub lumina blândă a soarelui ce se apropia de sfînt și se părea că-și spun în taină povești din vremuri vechi. Ochii li-se împăingeneră și obrajii li-se făcură de lut.

«De mult batem noi drumul ăsta, dragii mei, tare de mult. Spunea tata, că ei încă veniau cu plute, dar mai rar. Ci-că atunci eră o adevărată serbătoare să mergi cu plutele. Că-și luau de acasă, — atunci aveau de unde lua — beuturi ca acelea și chemau un ceteraș de le îndulciă sufletul și le înșenină nopțile cele mai negre. Și cântă țiganul înainte și plutașii după el, de gândiai că merg la ospăț. Mai demult duceau lemne de-ale lor, vezi bine,

FOITA „DRAPELULUI“

Plutașii.

— Schiță —

De Ion Agirbiceanu.

— Specimen din volumul «Dela Țară» —

(2) (Urmare).

Plutașii ce așteptau aci la țarm, erau beți de jumătate. Înzădar noii sosiți spuneau că trebuie să plece, după ce dădură și ei peste cap câte-un păhărel. Trebuia să-i ospăteze bine, căci iată și Dumnezeu e bun și le-a dat așa o vreme minunată. — Jidanul lung, nevoiat, în caftanul lui pătat cu verde și galbin ruginiu, se învârtea în jurul butoiului, fluturându-și barba cărmăzică. Ochii mărunți păreau ochi de buhă, pistriul de pe față ca hospo roșietice de cucuruz, iar nasul i-se încovoia deasupra mustăților subțiri.

Încetul cu încetul, ajunseră fiecare la câte o jumătate și în grabă trecură

Dușmanii noștri firești doar nu sunt așa zișii «activiști», tocmai precum dușmanii firești ai activității electorale pentru dietă nu pot fi așa zișii «pasiviști», ci dușmanul comun este aceea doctrină a politice de stat, care tinde la desființarea noastră națională, ca suprem rezon de stat.

Și divizarea noastră națională, care consumă forțele noastre în o luptă sterilă între frați, poate fi interesul ori și cui, *numai interes național nu poate fi.*

Ținuta Croaților față de pretenziunile șovinismului maghiar. De curând scrisese Apponyi un articol în o foaie croată, în care învinuște partidul național croat, că stă în serviciul camarillei din Viena, pentru că nu ia parte la lupta coaliției contra limbii germane de comandă în armată, deși pretinde pe seama regimentelor croate limba croată de comandă. La articolul lui Apponyi răspunde acum Nicolae Tomasić, fostul ministru croat. «O nu, domnule oonte, noi nu stăm în serviciul camarillei, ci ne luptăm pentru limba noastră națională. La căile ferate de pe teritoriul Croației limba maghiară fără nici un drept a scos cu totul limba noastră maternă. Cine a făcut aceasta contra noastră? Camarilla din Viena? Nu, ci acei cari în splendoarea coroanei regelui ungar au strâns mâna frățeste cu Croații. Înainte de toate e necesar ca să asigurăm terenul pe seama limbii patriei noastre în acel ram administrativ, în privința căruia trebuie să facem învoială exclusiv cu Maghiarii, și numai după aceea ne putem întoarce la terenul, unde are dreptul să se amestece în vorbă și un al treilea factor. Chestia aceasta e pentru oricare fiu al patriei noastre, fie croat, fie sârb, cu atât mai importantă, cu cât e totodată chestie de pâine. Facă coaliția, ca să ni se respecte dreptul limbii noastre acolo unde singur Ungaria decide și apoi nici un moment nu vom mai pregetă, ca să pornim toți în luptă contra celui al 3-lea factor care eventual voește să ne impună cu forța atât nouă cât și Maghiarilor o limbă străină. Dar condiția luptei egale e plata egală. După atâtea experiențe triste nu mai credem glasurilor de sirene. Înaintea noastră sunt datătoare de direcție numai interesele poporului croat și sârb. Pentru aceste ne luptăm noi.»

În Congregațiunea comit. Hunedoara dl Dr. A. Munteanu a propus să se trimită guvernului o petiție, în care

acum nouă ne-au rămas brațele. Tare ne-am prăpădit noi, măi dragii mei, știe Dumnezeu sfântul unde vom ajunge!

— Unde să ajungem, măi Ioane, unde vrei să ajungem? Nu ni-e bine aici? Nu facem noi ce vrem? Crezi că noi nu putem cântă și fără ceteră? Herți să trăiască numai, adu Herți o litră!».

Cel care vorbește abia-și ține ochii deschiși, iar obrazii i-s verzi-vineți. Jidanul aduce sticla, ce trece acum dela unul la altul.

«Nu știm noi să cântăm? Auzi tu batjocură! Hai lângă mine! Chiamă, iubite, și pe Grigore. Așa! Voi lugeri din Maramurăș! Să ne arătăm noi vrednicia. Ce știe străinul ăsta? Moșul lui nu-i dela noi, de aceea are așa inimă mică.»

Răzământu-și capetele deolaltă, cântecul începe, în mersul undulat al plutei:

Foaie verde izmă crează
Am pornit de dimineață
Pe negură și pe ceață.

Cântecul plută câțva timp lin, apoi se schimbă într'un urlet prelung, din care nu se mai putea înțelege nimic: începură cu toții să cânte.

Vasile se sculă deodată ca înțepat de-o sabie de foc și veni lângă ei. Le făcu semn cu mâna să tacă, dar după ce nimeni nu-l ascultă, încep să vâjee pe deasupra lor cu o vâslă lungă.

Plutașii rămaseră încrămeniți, cu ochii ațintiți la Vasile. Deși numai de

să se ceară retragerea ordonanțelor ministrului Lukács privitoare la maghiarizarea școlilor nemaghiare. Directorul preparandiei din Deva, Boga a vorbit contra propunerii zicând că limba statului are drept a se impune și în ultima colibă a locuitorilor acestei țeri, ear avocatul Ajtaya zis, că partidul național român reprezintă păreri resturnătoare de ordine în stat, cari trebuie respinse și cu pumnul de politica maghiară. Pentru propunerea lui Dr. A. Munteanu au mai vorbit Dr. A. Hossu, Dr. G. Suci, Dr. Bontescu, I. Moța și A. Nicoară. Propunerea a fost respinsă.

Congregațiunea com. Alba-inferioară. Clubul român al congreției comitatense a com. Alba-inferioară a prezentat congreției — prin rostul dlui Dr. Iuliu Maniu — o moțiune bine motivată, cerând revocarea ordonanțelor ministrului Lukács, desrobirea partidului național român de sub tirănia ordonanțelor lui Hieronymi, validitatea principiului egalității îndreptățiri politice a tuturor popoarelor țerii, vot universal secret fără restringeri, și încetarea rezistenței pasive a comitatului. Propunerea a fost sprijinită în cuvinte energice de dl preposit I. M. Moldovan. Moțiunea Românilor a fost respinsă.

Conferența publică

a Românilor de pe teritoriul comitatului Caraș-Severin, aderenți la principiile politice ale clubului naționalităților din parlamentul țerii.

— Raport special. —

Sub ceriul senin al unei calde zi de toamnă s'a ținut Duminecă la Lugoj conferența publică convocată de d-nii V. Thomiciu și soții.

Locul adunării a fost vasta curte a bisericii gr. or. române, unde s'a construit pentru onorații și oratori o mare tribună, care cuprindea sute de persoane.

La adunare au venit de afară cam 2—3 mii de persoane, ear la adunare au asistat cu totul cam 4—6 mii.

Din frunțașii comitatului am văzut pe tribună pe d-nii: Dr. Isidor Pop, Dr. Aurel Ciupe, Virgil Thomiciu, Dr. N. Petrovici (toți Lugoj), din Făget: Dr. Sebastian Olariu, din Caransebeș: Andreiu Ghidiu, Dr. N. Ionescu, căpitan Jumanca și alții, din Oravița: Dr. Mih. Gropșian, Dr. Ioan Nedelcu, din Sasca: Dr. V. Meșter, din Biserica-albă: Dr.

40 ani, el i-a mai învățat minte și în alte rânduri. Dar așa de grozav, așa de mănios încă nu-l văzuse nimeni. Ce va fi având Românul? De băut n'a băut cât ei niciodată.

Vasile rămase înaintea lor, cu ochii încruntați, cu sufletul amărit.

«Nemernicilor, măi. Acasă vă plâng copiii de foame și voi vă aprindeți cu vitriol! Voi vă bateți joc de ce aveți mai sfânt pe lume, vă bateți joc de voi chiar. Voi n'aveți ochi să vedeți cum râde Herți de voi, voi n'aveți urechi să auziți cum valurile acestea vă batjocoresc. Trebuie să țin cu voi, mă, că nu pot plecă singur cu plutele. Dar voi mi-ați întunecat sufletul cu nemernicia voastră, mi-ați răsturnat tot ce gândiam să fac în viață. Fire-ați voi ai dracului! Că v'a orbit Dumnezeu, să nu mai vedeți dușmani și prietini. Și-aduceți cu voi, de câte ori mergeți, pe Iuda ăsta, care vă zălogește, mă, și sufletele și vă poartă copiii flămânzi și goi pe drumuri. Fire-ați voi ai dracului, păcătoșilor».

Și nime nu află un cuvânt legănat să-i răspundă. Pe fețele lor nenorocite, îmbătrânite înainte de vreme, n'a mai rămas nici umbra unui suflet ce s'ar ascunde în acele trupuri. Aduseră din nou rachi, pe când Vasile se trânti pe plută, aproape de cârmă.

(Finea va urmă).

Iuliu Tămășel, Dr. Tit Mălaiu, din Moldova nouă: protopresbiter Traian Oprea, din Bocșa: Sim. P. Desseanu și alții, al căror nume ne scapă.

Ca oaspeți au fost *toți deputații români, aparținători clubului naționalităților*, apoi d-nii protopresbiteri I. Pepa (Buzias), Dr. Pr. Givulescu (Radna), d-nii adv. Dr. Marta și Dr. C. Missits (Lipova), dl Vasile Goldiș secretar cons. (Arad), Vasile Pap adv. (Arad), Dr. Nestor Oprean adv. în Sân-Miclăușul-mare și alții.

Primirea deputaților la gară a fost o manifestație impozantă. În frunte cu pompierii din Lugoj și un banderiu de vre-o 200 călăreți a eșit întreg publicul în calea deputaților. Discursul de salutare l-a rostit la gară dl V. Thomiciu, ear în numele deputaților a răspuns dl Dr. T. Mihali.

În trăsura cu patru cai a intrat în oraș dl Dr. T. Mihali însoțit de dl V. Thomiciu, urmați fiind în trăsuri de ceilalți deputați și oaspeți veniți cu trenul de 9 dela Timișoara.

În biserica gr. or. rom. a oficiat serviciul divin dl protopresbiter al Buziașului I. Pepa asistat de preoțimea din loc și pâr. V. Popovici din Pataș. Responsoriile le-a cântat Reuniunea noastră de cântări, condusă de dl I. Vidu.

Adunarea a deschis-o dl protopresbiter **Dr. George Popovici** la orele 1-30 cu următorul discurs des subliniat cu aplauze:

«Onorată conferență!

Situația politică prezentă, care se agravează din zi în zi tot mai mult, a necesitat convocarea și ținerea acestei conferențe. Evenimentele politice se deslănțuesc în chip tot mai surprinzător, și produc mare neliniște și serioase îngrijiri, în sinul popoarelor cari locuiesc în patria noastră. Conflictul grav dintre Coroană și majoritatea parlamentară, în loc de a fi găsit o soluție mulțumitoare, prin pretențiunile constante ale coaliției față de monarh țin țara într'o ferve continuă, ear urmările dezastruoase nici nu se pot prevedea și calcula. Este firesc lucru deci, ca într'o asemenea stare, când toate popoarele patriei și toate partidele politice din țară se mișcă, ca și partidul nostru național să se adune în conferențe publice, spre a desbata asupra situației politice din prezent și pentru ca să ia concluze privitoare la ținuta sa în viitor. Poporul român locuiește de 19 secole în masse compacte între Tisa, Dunăre și Carpați din spre nord spre sudost patria noastră, și după elementul maghiar este cel mai numeros, iar după trecutul și importanța sa trebuie cu hotărâre bărbătească să-și spună cuvântul seu în afacerile publice ale patriei noastre. Românii din toate ținuturile se adună în conferențe publice, luând poziție hotărâtă față de situația politică dată. Cuvine-se deci ca și noi, cari locuim acest colț de țeară, de care sunt legate frumoase și mari reminiscențe istorice, să ne spunem cuvântul nostru clar și lămurit, la înțelegerea tuturor, pentru că ținuta noastră în viitor să nu pară îndoelnică nimeruia.

În momente grave părinții și străbunii noștri și-au găsit pururea calea adevărată, pe care aveau să porceadă. Spiritul lor, luminat de conducătorii trimiși după vreme de provedință, și cumpătul lor înțelept, le-a tăiat drumul în mersul lor, abătut de grele griji și suferințe; așa numai se explică și se înțelege enigma existenței noastre, după atâtea vifore cumplite și năvăliri barbare, ce s'au descărcat asupra-ne în cursul veacurilor.

Ținuta noastră este lămurită de părinții noștri, după mari frământări și grele lupte încă în anul redemptării 1848; iar în anul 1881 în conferența din Sibiu ne-au creat un credeu politic, obligator pentru toți Românii de sub coroana ungară. Acest credeu politic votat în unanimitate de reprezentanții tuturor Românilor din patria noastră, a fost mărturisit și confirmat de toate conferențele ulterioare ce au urmat în anii 1884, 1887, 1890, 1892, 1893, 1894 și în fine de conferența ținută la 10 Ianuarie 1905. Observați, că în programul din 1881, în cele 9 puncte nu este vorba despre activitate

și pasivitate. Motive principale precum și legea excepțională de alegere în părțile transilvanice și abuzurile puterii prin presiuni și corumpere au creat din necesitate starea de rezistență pasivă la început singur în Transilvania și numai față de parlamentul țerii. În părțile ungurene dela început încă s'a făcut abatere în acele cercuri, unde se presupunea, că Românii vor putea eși învingători la alegeri. În măsura însă, în care a eșit la suprafață un curent politic nesănătos, al cărui făt este șovinismul intolerant, numărul deputaților naționali din parlamentul țerii în loc de a crește, după cum ar fi trebuit, a scăzut, până ce în fine frunțașii noștri rând pe rând cad izbiți de acel curent detestabil și corupt și unicul reprezentant, care mai rămăsese în dietă, renunță în cea gravă situație a se prezentă în parlament și astfel poporul român din patria noastră ajunsese în cea poziție tristă de a nu mai avea nici un reprezentant autorizat în parlamentul țerii; în consecvență conferența din 1892 prin rezoluțiunea a treia decretează pasivitatea generală absolută a tuturor Românilor din țerele coroanei sf. Stefan.

În luptele politice ce s'au desfășurat, steagul național a fost purtat cu credință și cu demnitate, până ce luptătorii prin loviturile îndurate au obosit, iar prin ordinul ministerial din 20 Iunie 1894 și din 6 Ianuarie 1895 activitatea partidului național a fost sistată și oprită a se mai manifesta public.

Precum însă Timișul, dela care frumoasa provincie ce o străbate și-a luat numele, eșit la lumină din creștetul Semenicului, în cursul lui firesc dărimă și despica zăgăzurile ce i-se pun în cale pentru a-i stăvilă drumul, până ajunge falnic a se înfrăți cu Dunărea măreață: astfel și în situația politică schimbată, o mână de tineri înflăcărați, încurajați de o seamă de bătrâni cu inimi calde românești, dau signalul de concentrare pentru o nouă luptă și pun în mișcare masele mari ale Românilor, creând curentul numit activist, al cărui rod laudabil este clubul naționalităților din parlamentul țerii. Acest curent isbind valurile sale, atinse și părțile noastre, punând în mișcare poporul nostru și pe cei ce stau în nemijlocită atingere cu dânsul. Acest curent, pe care îl află justificat, a influențat ținerea și convocarea acestei conferențe. Firesc lucru este ca clădirea să porceadă de jos în sus și nu invers; firesc lucru este a lăsa să curgă toate în mersul lor precum Dumnezeu le-a creat; firesc lucru este a nu împedecă manifestările legitime ale popoarelor. Ar fi foarte trist însă, când s'ar adeveri faptul, că acest curent laudabil și sănătos a produs numai foc de pae, și întâmplările de apoi ar justifica temerile și îngrijirile acelor buni frați ai noștri, cari stau acum la o parte cu mai puțină încredere în reușita cauzei noastre. Un adevăr rămâne însă vecinic, că în natură totul se mișcă și că fără lucrare, fără abnegațiune și fără jertfire nu se ajunge la nimica. Nici în domeniul politice, nici în domeniul naturii nu poate fi abatere.

Drepturile politice nu se dau de pomană, ci ele se câștigă prin grele lupte și suferințe și prin stăruințe continue și încordate. Ar fi sosit timpul odată să nu mai visăm, ca prin milostenie să obținem drepturile și să sperăm după ajutoare streine, căci până sosesc aeelea ne ese părul prin pălărie și sufletul din oase. În deșert am aveă o inteligență care se jertfește pentru cauzele naționale publice, dacă poporul nu o înțelege și nu o urmează: rezultate mari nu se pot ajunge nici pe teren cultural, nici pe teren economic, nici pe teren politic. Pentru asigurarea existenței noastre avem datorință cu toții să lucrăm pe teren legal și cu mijloace constituționale, ca să ne câștigăm și asigurăm toate drepturile noastre politice. Noi cerem egalitate, dreptate și frăție, toate pentru toți cetățenii patriei fără deosebire de limbă și confesiune. Poporul român a devenit proverbial pentru ținuta sa corectă, este credincios patriei sale și posedă o adâncă loialitate față de Monarh și de casa domnitoare, este recunoscut în totalitatea lui de cel mai exemplar element de

ordine în orientul Europei. Nu mă îndoesce deci, on. conferență, că atât în debaterile ce vor urma, cât și în concluzile ce se vor lua, aceste principii cardinale imprimare în politica noastră națională de sute de ani, vor găsi re-sunetul cuvenit. Din aceste motive n'am ezitat a primi sarcina onorifică, de a conduce conferența de astăzi. Salutându-vă frățește pe toți, îndeosebi pe domni deputați prezenți și implorând binecuvântarea ceriului asupra lucrărilor noastre declar conferența de deschisă. (Aplauze furtunoase).

Au vorbit apoi rând pe rând toți deputații și dl Vasile Goldiș, cărora le-a mulțumit în cuvinte alese economistul Ioan Vasiliu din Satu-mic.

Ca buni oratori pentru popor s'au dovedit în deosebi d-nii Vasile Goldiș și Dr. Nic. Comșa, cari au fost aclamați cu însuflețire.

Telegramele sosite le-a citit dl Dr. A. Ciupe.

Terminându-se șirul discursurilor — inserase deja binișor — a anunțat dl Dr. G. Popovici următoarele concluzii, primite cu aclamațiune:

«Noi Români din comitatul Caraș-Severin adunați azi la 23 Octombrie (5 Noiembrie) 1905 în Lugoj în conferință publică declarăm:

1. Că ținem mai presus de toate la limba și naționalitatea noastră și mai bine murim decât să le schimbăm; că ținem la biserică și școala noastră confesională, românească și gata suntem cu viața să le apărăm.

Cerem deci ca mai întâiu să se șteargă toate legile și ordinațiunile civile, școlare și de orice natură, prin cari se atacă și neîndreptățește limba și naționalitatea noastră și prin cari se vatămă autonomia bisericii și curățenia școlii noastre românești confesionale.

Pretindem să se facă legi fundamentale, prin cari să se recunoască naționalitatea noastră română și drepturile limbei noastre românești pe toate terenele vieții publice, mai departe să se aducă legi prin cari să se respecte ne-atisă autonomia bisericii și a școlii noastre românești confesionale și să ni-se dea garanție, că legile să se ducă în îndeplinire în mod nepărtinitor, cinstit și frățesc și spre acest scop se vor aplica în slujbele publice din întreaga viață a statului, bărbați harnici și demni și din nația noastră românească.

Declarăm deci sus și tare, că cine se prinde și se leagă cu noi a eluptă aceste pretenziuni drepte și constituționale ale noastre, cu acela ne însoțim a luptă împreună și fiindcă toate partidele actuale parlamentare din țeară, afară de partidul naționalităților, au scris pe steagul lor scopuri tocmai o use și nimicitoare drepturilor cari le pretindem, noi Români nu ne putem alătura la nici una din acele partide ostile, ci ne declarăm contrari aceluia, căci drepturile politice fără recunoașterea naționalității noastre, fără drepturile limbei, bisericii și a școlii noastre românești nu ne trebuiesc, nu le primim dela nimeni și mai puțin dela cei-ce voesc a ne schimba limba și naționalitatea — căci nu vrem să fim nici când cetățeni cu drepturi cât de mari fără a mai rămâne Români.

Cu toate acestea nu ne subtragem dela îndeplinirea și mai departe a datorințelor noastre cetățenești și vom da dare și cătane și mai departe fără privire la starea de ex-lex.

2. Ținem la programul partidu-

lui național român și la hotărârile conferințelor naționale și ne legătuim a lupta și a desvolta deplină activitate pe toate terenele vieții publice, bisericești și școlare, în deosebi vom fi activi ca să alegem deputați pentru parlamentul țării din nația noastră românească și pentru acest scop să se organizeze de pe acum pentru fiecare cerc electoral comitete de acțiune.

Dorim ca votul pentru toți — universal — să se introducă așa, ca tot cetățeanul major fără privire la cenză să aibă drept de alegere.

Așteptăm dela tot alegătorul ca să-și prețuească dreptul seu de alegere scump câștigat, să nu-l arunce, nici de placul nici de dragul nimenui, ca de vânzare, ci să-l folosească numai după inima și mintea sa curată și românească, pentru bunurile sale, căci cu noi nimeni nu ține — noi singuri zid să fim, căci numai așa vom fi vrednici de dreptul de a fi alegători și numai atunci alegătorul va fi om cinstit de frații sei și de toată lumea și binecuvântat de străbunii din mormânt și fiii și nepoții din viitor.

Vom arăta și sbiciu amestecul puterii publice și presiunea ofici-oasă în scopul nimicirii, seducerii și falsificării dreptului de alegere, pentru că voim, precum și legea și constituția voește, ca numai ade-vărații aleși ai poporului să ajungă deputați ori reprezentanți ai lui în parlamentul țării precum și în toate celelalte instituții de drept public.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Terminându-se ședința s'a împraștiat mulțimea în cea mai mare ordine. Nici un incident nu s'a întâmplat. Seara a avut apoi loc o cină comună la «Concordia», bogată în discursuri, cari preamăreau evenimentul zilei.

Informațiuni.

Hymen. Dl Liviu Biro, cand. de preot, din Herendești, și d-șoara Sofia Lăzărescu, fiica dlui I. Lăzărescu preot gr. or. rom. în Gruin, își vor serba Duminecă la 12 Noiembrie n. orele 12 cununia lor în biserică rom. gr. or. din Gruin. Felicitările noastre.

Balonul „România“ a dat Joi dimineața prima probă despre capacitatea sa în călătoria prin aer. În balon s'au suit oficerii Moruzi, Demetriade, Bibescu și Assaky. Călătoria prin aer a durat 4 ore, dela București până la comuna Săpunari (jud. Ialomița). Când aeronauții au sosit la Buzeu, au trimis de pe balon prin un porumb o telegramă Maj. Sale Regelui Carol.

La sf. sinod al României s'a cetit un memoriu trimis de ministrul român de externe, în care memoriu sunt descrise toate crimele săvârșite de bandele grecești asupra Românilor din Macedonia.

Procesul pentru fundația Trandafil. După ce metropolia gr. or. română a câștigat procesul intentat patriarhiei sârbești pentru împărțirea fundației Trandafil în 2 părți între biserică română și cea sârbească, avocatul Dr. Emil Babeș — deoarece patriarhia n'a voit nici acum să împartă fundația, ci a declarat că va renouă procesul — a prezentat acțiune contra patriarhiei sârbești cerând încetarea comunității de posesiune la fundația Trandafil. Tribunalul din Budapesta a enunțat că numai el este competent a judecă în acest nou proces.

Nouă foaie românească. Domnul Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș, în conțelegere cu mai mulți fruntași din Caransebeș și jur va edă începând cu 5/18 Noiembrie a. e. o foaie social-economică, săptămânală, sub numirea de «Adevărul». Foaia nouă va lupta cu deosebire pentru ridicarea, respective crearea unei clase

de mijloc, a clasei industriașilor și a meseriașilor, arătând marea importanță a acestor clase și nizuindu-se a întemeia societăți cari vor avea menirea a se ocupa special cu interesele și propășirea acestei clase de oameni. «Adevărul» va apare odată pe săptămână Sâmbăta și va costă 6 coroane pe un an și 3 coroane pe 1/2 an. Acei domni cari voesc să aboneze foaia să anunțe aceasta cel mult până în 18 Noiembrie st. n. la administrația «Adevărul»-ui, ori la adresa dlui Dr. Nicolae Ionescu, Caransebeș.

Dl Dr. Epaminonda Lucaciu, paroh în Ciănadul-sârbesc (dieceza Lugojului) va plecă la America ca să îngrijească de trebuințele sufletești ale Românilor gr. cat. emigrați. Dl Lucaciu se va așeza în orașul Cleveland (Ohio).

Avansări la armata comună. La 1 Nov. au avansat în rang la armata noastră comună și următorii Români: locotenent colonel: Ioan Humița (reg. 19); căpitani cl. II: R. Moga (64), Alexandru Bob (64); locotenenți: Alex. Călțun (14), G. Mureșanu (62), Aron Snciu (62); sublocotenenți: Ioan Sirbu (39), Lucian Ivașcu (42), Alex. Mioc (85), Florian Medrea (1 bosn.), Aurel Bogdan (50); sublocotenenți în rezervă: Valeriu Todoruț, Augustin Mureșanu-Pop; medic-colonel: Dr. Iuliu Mureșianu (Cernăuți); locotenent contabil: Nicolae Ciucianu (Brașov).

Luptă între călugării greci și români de pe muntele Athos. Zilele trecute s'a întâmplat luptă violentă între călugării greci și români de pe muntele Athos. Călugării greci s'au năpustit asupra celulelor călugărilor români și le-au dărîmat până în temelii. Cei mai mulți călugări români au fost greu răniți. Toți călugării români, 50 la număr, sunt hotărâți să părăsească muntele Athos și să se așeze în România.

Români se duc de bună voie la oaste. La Arad au depus în 1 Nov. jurământul pentru steag, Tron și patrie 300 feciori români, intrați de bună voie la oștire.

Alegere de învățător. Dl Ioan Petrescu a fost ales cu unanimitate învățător la școala confesională română gr. or. din Sarazani (protopresbiteratul Făgetului).

Turburări sângeroase în Viena. La Viena s'a ținut Joi seara o mare demonstrație socialistă pentru votul universal. S'au întâmplat ciocniri destul de grave cu poliția. Numeroși oameni au fost răniți prin lovituri de sabie și de bastoane. Doi au fost răniți de tot grav. Unuia i-au scos polițiștii un ochiu, altuia i-au tăiat nasul.

Demonstrație socialistă în Praga. La Praga socialiștii au inscenat Joi demonstrațiuni mari pentru votul universal. 5000 oameni au percurș stradele strigând: «Trăiască revoluția rusească! Slavă proletarietului rusesc! Jos cu Țarul, dacă nu se ține de cuvânt! Trăiască greva masselor!» Turburări mai mari nu s'au întâmplat.

Revoluția din Rusia. La Chișinev earăși s'a întâmplat măcel îngrozitor. Revoluționarii au dărîmat foarte multe case și prăvălii. Orașul e în flacări. Două strade mari au dispărut cu totul de pe fața pământului. Ovreeii sunt scoși din ascunzătorile lor și aruncați în foc. Revoluționarii au luat dela soldați turmurile și bombardează casele Ovreeilor. Ei au dărîmat — între altele — sinagoga cea mare, spitalul și toate farmaciile. — La Odesa măcelul a fost tot așa de fioros. Peste 400 oameni au fost uciși în o singură zi.

Nu știi când îți vine ceasul . . . Pe trenul ce mergeă Joi seara dela Fiume la Budapesta s'a întâmplat ceva grozav. Un tînăr universitar de 22 ani, cu numele Várkeöy s'a urcat în vârful trenului ca să se recorească puțin, căci îl durea capul. Șezând acolo, deodată trenul trece peste podul de fer de lângă Budapesta și un stâlp de fer al podului lovește pe student în cap și-i crapă capul în patru. Sărmanul a fost găsit mort deasupra trenului.

Teatru în Nicolinț. Tinerimea din Nicolinț (Temes-Miklós) aranjează Duminecă în 12 Noiembrie 1905 st. n. petrecere împreună cu reprezenta-

țiuni teatrale și declamațiuni. Prețul de intrare 1 cor. Venitul este destinat pentru școlarii săraci. Începutul la orele 8 seara. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor cvită pe cale publicistică. Programul este următorul: 1. «Școlărița bună», poezie decl. de o elevă. 2. Teatru: «Pictorul fără voce», comedie în 1 act de A. Popp. 3. «N'ai mîncă ceva», poezie decl. de un elev. 4. «Moș Martin», poezie decl. de o elevă. 5. Teatru: «Otrava femeiască», comedie în 1 act de N. Țințariu. 6. «Nainte», poezie decl. de o elevă. 7. «Din bătrâni», poezie de M. C. Botiș, cu 2 tablouri, decl. de d-șoara I. Petcu.

Bandă de tâlhari. Poliția din Timișoara a arestat doi tâlhari vestiți, Farkas (Wanger) și Nagy (Beller), cari la târgul de toamnă dela Lugoj au comis foarte multe hoții. Cei 2 lotri sunt membri ai unei bande de 20 tâlhari, cari comit jafuri și spargerii prin Bănat. Farkas a furat în scurt timp mai multe mii coroane. Nagy a mărturisit că în Ianuarie a comis, împreună cu George Păcurar, la Lipova 2 spargerii, iar singur a comis sumedenie de hoții la Aradul-nou, Timișoara și în alte orașe mai mari bănățene. Locuitorul Pavel Foale din Lugoj văzând pe Farkas, îndată a recunoscut pe hoțul, care i-a furat multe lucruri de preț. Nagy a venit la Lugoj în vârful unui vagon de tren. Poliția din Timișoara îl ține pe Nagy prins la Timișoara, iar pe Farkas l-a transportat la Lugoj.

VARIETĂȚI.

Valoarea în bani a omului. Medicul american Dr. Farr prețuește la 25 dolari (125 coroane) valoarea unui nou născut, ai cărui părinți sunt lucrători, și la 50 dolari (250 coroane) valoarea unui copil de 10 ani. Adolescenții valorează 800 dolari. Valoarea cea mai mare a unui om e la etatea de 22 ani. Atunci prețuește omul 1200 dolari (6000 coroane). Această valoare rămâne stabilă mai mult sau mai puțin, apoi scade progresiv cu etatea. La 50 ani omul are valoare numai de 600 dolari (3000 coroane). Un om de 70 ani prețuește numai 5 dolari. De aci încolo valoarea nu mai crește de loc, ba de multe ori omul trecut de 70 ani reprezintă o pierdere. Concluzia practică a Dr.-ului Farr e: sălbaticii cari omoară pe bătrânii de 70 ani sunt cei mai profunzi economiști. Și cei cari îi mănâncă?

Cursul pieței Lugoj.

Marfa	grubă		bani
	grubă	coroane	
Grâu prima calitate	90	14	60
» de mijloc	85	14	—
Săcară prima calitate	80	13	—
» de mijloc	75	—	—
Orz prima calitate	80	12	60
» de mijloc	75	11	80
Ovăs prima calitate	45	13	—
» de mijloc	40	12	—
Cucuruz prima calitate	85	13	40
» de mijloc	85	12	—
» nou	10	—	—
Făină 0.	85	28	—
» prima	85	27	—
» II	85	—	—
» brună IV	85	26	—
Orez	1-	40	—
Gris	80	32	—
Arpăcaș	70	15	60
Mazăre	90	48	—
Linte	85	72	—
Fasole	80	36	—
Mălaiu mărunt	70	40	—
Cartofi	—	8	—
Fân prima calitate	—	6	—
» de mijloc	—	5	—
Paie	—	1	—
Stejar	—	6	—
Cărbuni de peatră	—	5	40
» de Petroșeni	—	4	40
Oliu de rapiță	—	—	80
Lumini de stearină	—	6	90
» topite	—	1	68
Săpun	—	—	80
Carne de vită I. calitate	—	1	44
» II.	—	1	20
Unsoare de porc	—	1	60
Sămânță de chimin	—	—	84
Sare, bucăți	—	—	24
Zăhar	—	—	92
Vin	—	—	80
Spirt I.	—	—	30
» II.	—	—	1 50

„Panciovana“
*institut de economii și credit în
 Panciova.*

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil la nou înființatul institut de economii și credit «Panciovana» ca societate pe acții cu sediul în orașul Panciova să exscrie concurs pe lângă următoarele condiții:

Salar anual 1200 coroane, plătit anticipativ și în rate lunare de 100 coroane.

2. Tantiemele statutare.

Reflecții au să dovedească:

1. Că au absolvat cu succes vre-o școală comercială din patrie.

2. Că sunt în stare să poarte corect și independent comptabilitatea recerută.

3. Că posed în vorbire și scriere limba română, maghiară și germană. Cei-ce cunosc și limba sârbească vor fi preferați.

4. Aplicațiile de până aci.

Definitivarea va urmă numai după un serviciu corespunzător de un an.

Alesul are să-și ocupe postul la termenul ce-l va satori direcțiunea cu ocaziunea alegerii.

Recursele, ajustate cu documentele necesare, sunt a se înainta direcțiunii institutului în Panciova până inclusive la

10/23 Noiembrie a. c.

Panciova, la 10/23 Octombrie 1905.

Direcțiunea.

209 (3-1)

Dela primăria orașului Lugoj.

Publicațiune.

Nr. 9152
 ad. 1905.

Pentru ținerea în stare bună a fântânelor cu pompe precum și a pompelor așa numite «Diaphragma» cari sunt proprietatea orașului, se exscrie licitațiune minuendă.

Toți acei industrieși, cari se ocupă cu astfel de industrie, sunt poștiți ca ofertele lor să le substearnă până la 14 Noiembrie st. n. a. c. 11 oare a. m. primăriei orășenești cu atât mai vârtos, fiindcă ofertele mai târziu intrate nu se vor lua în considerare.

Condițiunile se pot vedea sub durata oarelor oficioase în biroul expediției orășenești.

Lugoj, 28 Octombrie 1905.

Marsovszky,
primar.

P. P. 37 (3-1).

Numeri singuratici din ziarul „DRAPELUL“ se află de vânzare în librăriile **Adolf Auspitz** și **Coloman Nemes.**

Cărți și reviste.

Icoane, novele de Alecsandru Ciura. Budapesta, institutul tipografic și de editura „Lucașfăruș“, str. Molnar nr. 10. Prețul 1 cor. 20 b. Sumarul: Mitru, Întârziat, După cvartire, La vitrină, Rivale, Postum, Studente, Din poveștile Peleşului, 1ª clinică, 1 Mai, După riguros, Promoție, Împrumut, Emma, În străini, Septembrie.

Povești alese, scrise de Ioan Pop Reteganul. Această carte formează nr-ul I din biblioteca „Victoria“, ce apare la Șimleul-Silvaniei (Szilágy-Somló) în editura tipografiei „Victoria“. Cartea conține 64 pagini și costă numai 25 bani. Cuprinsul: 1) Cine a adus sărăcia în lume? 2) Dumnezeu toate le răsplătește împătrit. 3) Degetul lui Dumnezeu. 4) Prăbușita. 5) Toader Sprinteu.

A apărut Nr-ul 17 din

„Banatul“

Foaie pentru poporul român.

Proprietar și redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisco.**

CONTINUTUL:

Taifa	---	Grevă generală în Rusia	---
Drepturile de proprietate	---	Constituție în Rusia	---
Miorița	---	Noutăți	---
Povestea neamului	---	Starea sămănăturilor	---
Aerul	---	Insertii	---

Redacția și Administrația: Lugoj, strada Timișorii Nr. 7. — (Hotel Posta)
 Prețul de abonament:

Pe trei luni 1 coroană, pe jumătate an 2 coroane, pe anul întreg 4 coroane.

Prețul unui exemplar 2 cruceri, 4 fileri.

Dr. Constantin Ignea,

medic univ., specialist în boale de femei, boale de nervi, operator, etc.

și-a început praxa medicală în Lugoj.

Orele de consultațiune: 10—11 a. m. și 2—4 p. m.

la locuința sa din palatul institutului „Poporul“,

Piața Isabella.

Nr. 121 (x-40).

„Lugosana“

institut de credit și economii ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7-8%, primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, cu anunț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. (x-64)

Direcțiunea.

Tipografia Carol Traunfellner, — Lugoj.

Nicolae Căprariu,

absolvent al școlii agromonice dela Lugoj

dorește să fie ocupat la o moșie mai mare

— A se adresa la: —

Nicolae Căprariu

— Visag, nr. casei 215. —

p. u. Duleo. (c. Caraș-Severin)

Gr. (x-3)

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat de autoritățile publice

se poate căpăta în cantități mici și mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Lugojul-român

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Nr. 10 (x-80)

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orășenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supramă necesitate a aduce respectuos și conștiențios din nou aminte on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta ofere și a oferit cel mai favorabil, aprobat și eficace mijloc contra incendiilor bătuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpără acest prav. Despre modul de folosire se dau bucurosi deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Pun în vânzare

80 mii viță americană altoită cu viță europeană cu rădăcină prima clasă, precum:

Mușcateler negru

alb

roșu

Ceasă roșie și roză

Ceasă albă în 5 colori

Cei mai renumiți struguri de masă.

Prețul: **85 florini mia.**

Apoi scădarcă, oporto, burgundi, garbenet pentru vinuri roșii, ear pentru vinuri albe:

Lămpău, furnint, risling, mezes, erdei, rujița, dincă și ezerio, acestea cu 80 fl. mai de oltoi.

Atrag atențiunea on. proprietari de vi, că vinurile dela Mènes sunt cele mai renumite, și cei ce doresc a-și planta via cu astfel de soiuri bune și veritabile să se adreseze cu încredere la dl

Kovacevici George

notar comunal în

Red. (x-9) (com. Arad) **Mènes.**